

European Securities and
Markets Authority

Pamatnostādnes

Par KA regulas darbības jomu

Saturs

I.	Darbības joma _____	4
II.	Mērķis _____	4
III.	Atbilstības un ziņošanas pienākums _____	4
IV.	Pienākums reģistrēties saskaņā ar KA regulas 2. panta 1. punktu, 3. panta [1. punkta] b) apakšpunktu, 4., 5. pantu un 14. panta 1. punktu _____	5
V.	Kreditreitingu noteikšanas darbības un izslēgšana no KRA regulas darbības jomas (KA regulas 2. un 3. pants) _____	5
VI.	Reģistrētu kreditreitingu aģentūru filiāļu atvēršana ārpus Savienības saskaņā ar KA regulas 14. panta 3. punktu _____	6
VII.	Īpaši publiskošanas ieteikumi labākajai praksei saistībā ar EVTI regulas 16. panta 1. punktu _____	7
VIII.	Noteikumu, kuri regulē KA regulas darbības jomu, izpilde _____	8

Izmantotie akronīmi

KA kredītreitingu aģentūras

EBI Eiropas Banku iestāde

VKI dalībvalsts kompetentās iestādes, kā noteikts KA regulas 3. panta 1. punkta p) apakšpunktā

NKI nozares kompetentās iestādes, kā noteikts KA regulas 3. panta 1. punkta r) apakšpunktā

I. Darbības joma

Kas?

- Šīs pamatnostādnes un ieteikumi ir adresēti:
  - kreditreitingu aģentūrām (kā noteikts KA regulas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā);
  - VKI un NKI; un
  - Finanšu tirgus dalībnieki, kas sniedz privātus kreditreitingus, kuri sagatavoti saskaņā ar individuālu rīkojumu un sniegti tikai personai, kas veikusi pasūtījumu, un kuri nav paredzēti publiskošanai vai izplatīšanai pēc pasūtījuma.

Kad?

- Šīs pamatnostādnes un ieteikumus publicēs visās ES oficiālajās valodās.

II. Mērķis

- Šo pamatnostādņu un ieteikumu mērķis ir paskaidrot KA regulas darbības jomu, it īpaši noteikumus, kuri attiecas uz šādām specifiskām jomām:
  - pienākums reģistrēties;
  - kreditreitingu darbība un atbrīvojums no reģistrācijas;
  - privāti kreditreitingi;
  - filiāļu atvēršana trešās valstīs;
  - īpašie publiskošanas ieteikumi kredīspējas vērtēšanas firmām un trešās valstīs reģistrētām KA;
  - KA regulas darbības jomas izpilde un sadarbība ar valstu kompetentajām iestādēm.

III. Atbilstības un ziņošanas pienākums

Pamatnostādņu un ieteikumu statuss

- Šajā dokumentā ir ietvertas pamatnostādnes un ieteikumi, kas izdoti saskaņā ar EVTI regulas 16. pantu. Saskaņā ar EVTI regulas 16. panta 3. punktu kompetentās iestādes un finanšu tirgu dalībnieki dara visu iespējamo, lai ievērotu šīs pamatnostādnes un ieteikumus.
- Kompetentajām iestādēm, kurām ir adresētas pamatnostādnes un ieteikumi, jāiekļauj tie savā uzraudzības praksē, arī gadījumos, kad īpašas šā dokumenta pamatnostādnes ir domātas galvenokārt finanšu tirgu dalībniekiem.

6. Kas attiecas uz visām pārējām šo pamatnostādņu un ieteikumu nodaļām, VKI un finanšu tirgu dalībniekiem jāievēro KA regulas noteikumi, savukārt EVTI jānodrošina to piemērošana.
7. Šajās pamatnostādnēs sniegtie paskaidrojumi ir būtiski KA regulas noteikumu piemērošanai.

Ziņošanas prasības saskaņā ar EVTI regulas 16. pantu

8. Kompetentajām iestādēm, kurām ir adresēts šo pamatnostādņu 24. punkts, divu mēnešu laikā pēc tam, kad EVTI publicējusi šīs pamatnostādnes un ieteikumus visās ES oficiālajās valodās, jāpaziņo EVTI uz e-pasta adresi info@esma.europa.eu, vai tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes un ieteikumus, neievērošanas gadījumā minot iemeslus. Ja minētajā termiņā nav atbildes, uzskata, ka attiecīgās kompetentās iestādes pamatnostādnes un ieteikumus nav ievērojušas. Paziņojuma veidlapa ir pieejama EVTI tīmekļa vietnē.

IV. Pienākums reģistrēties saskaņā ar KA regulas 2. panta 1. punktu, 3. panta [1. punkta] b) apakšpunktu, 4., 5. pantu un 14. panta 1. punktu

9. Kredītreitingu aģentūras, kuras fiziski neatrodas Savienībā un atbilst KA regulas 5. pantā minētajiem priekšnoteikumiem, saņem EVTI sertifikātu pirms izplatīt kredītreitingus regulatīviem mērķiem ES.
10. ES nodibinātas kredītreitingu aģentūras, kuras veic kredītreitinga darbību Savienībā bez iepriekšējas reģistrācijas, darbojas, pārkāpjot KA regulas 2. panta 1. punkta un 14. panta 1. punkta prasības. Ikvienu kredītreitingu aģentūra, kura vēlas veikt kredītreitinga darbību, tūlīt iesniedz EVTI reģistrācijas pieteikumu. Struktūras nedrīkst izsniegt kredītreitingus pirms tās nav reģistrētas kā KA. Minētais pienākums attiecas arī uz ES nodibinātām juridiskajām personām, kas nodarbina reitinga analītiķus, kuri sniedz reitinga pakalpojumus trešo valstu struktūrām.
11. Reģistrācijas pieteikumu var iesniegt tikai juridiska persona. Fiziska persona reģistrācijas pieteikumu iesniegt nevar.
12. EVTI saskaņā ar KA regulas 24. pantu veic uzraudzības pasākumu pret kredītreitingu aģentūrām, kuras darbojas Savienībā bez reģistrācijas vai, attiecīgā gadījumā, sertifikācijas, un uzliek [tām] naudas sodu atbilstīgi KA regulas 36.a pantam un III pielikuma 54. punktam.

V. Kredītreitingu noteikšanas darbības un izslēgšana no KRA regulas darbības jomas (KA regulas 2. un 3. pants)

13. Kredītreitingi, kā noteikts KA regulas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ietver kvantitatīvo analīzi un pietiekamu kvalitātes analīzi atbilstīgi kredītreitingu aģentūras noteiktajai reitingu metodikai. Kredītcieņas mērījumu, kas iegūts, apkopojot un izsakot datus tikai uz iepriekš noteiktas statistiskās sistēmas vai modeļa pamata, bez reitingu analītiķa sniegtiem papildu, konkrētajam reitingam būtiskiem kvalitatīviem analītiskajiem datiem, neuzskata par kredītreitingu.

14. Reitings, ko sniedz dažādām personām, kuras pieder pie kredītreitingu pasūtītāju saraksta, neatbilst “privāta kredītreitinga” definīcijai KRA regulas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā. No otras puses, KRA regulas 2. panta 2. punkts nenozīmē, ka jebkura reitinga nodošana trešai personai, ko veic persona, kura to pasūtījusi, atbilstu publiskošanai vai izplatīšanai pēc pasūtījuma. Privāta kredītreitinga saņēmējam ir atļauts izpaust reitingu ierobežotam skaitam trešo personu, stingri ievērojot konfidencialitāti, ja vien šāda izpaušana neatbilst publiskošanai vai izplatīšanai pēc pasūtījuma, lai nodrošinātu, ka privātais kredītreitings netiek izpausts tālāk. Piemēram, piesakoties aizdevumam, privāta kredītreitinga saņēmējs var izpaust savu kredītreitingu savai bankai, stingri ievērojot konfidencialitāti, vai arī banka var izplatīt privātu kredītreitingu ierobežotam skaitam citu banku darījumu veikšanai. Privātais kredītreitings ir jāsagatavo tikai saskaņā ar skaidru rīkojumu, kas noformēts, rakstiski vienojoties personai, kura veic pasūtījumu, un reitingu sniedzējam¹. EVTI sagaida, ka šajā nolīgumā būs iekļauts īpašs noteikums, kas norāda, ka reitings tiek izsniegts tikai personai, kura veikusi pasūtījumu, kurai ir jāparaksta informācijas neizpaušanas saistības, kas liedz reitingu izplatīt vairāk nekā ierobežotam skaitam trešo personu.
15. Saskaņā ar Kredītreitingu aģentūru regulas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu reitingu sniedzējiem ir jānodrošina, ka līgumi par privātu kredītreitingu izsniegšanu ietver pienākumu ievērot konfidencialitāti un ierobežojumus reitingu izplatīšanā. Izniedzot privātus kredītreitingus, reitingu sniedzējiem ir jānovērtē, vai personai, kas veikusi pasūtījumu kā privāta kredītreitinga saņēmējs, ir nodoms izmantot reitingu tā, lai tas kļūtu publiski pieejams, vai izmantot to regulatīviem mērķiem. Ja reitinga sniedzējs var pamatot secināt, ka privātu kredītreitingu varētu publiskot, piemēram, ņemot vērā to, ka tas pats klients jau iepriekš ir pārkāpis konfidencialitātes pienākumu, EVTI kā paraugpraksi iesaka reitingu sniedzējiem veikt nepieciešamos pasākumus, lai izvairītos no šādas informācijas izpaušanas vai atturētos no šāda reitinga izsniegšanas. EVTI arī sagaida, ka saņēmēja puse dalās ar savu kredītreitingu tikai konfidenciali un ar atlasītu un noteiktu skaitu fizisku vai juridisku personu. Šim skaitam vajadzētu būt ierobežotam, un tas nedrīkst pārsniegt 150 personas. Lai nodrošinātu, ka tiek ievērots šis maksimālais ierobežojums, reitingu sniedzējam ir jāsteno attiecīgi kontroles pasākumi, kas ļauj uzraudzīt izplatīšanu.

VI. Reģistrētu kredītreitingu aģentūru filiāļu atvēršana ārpus Savienības saskaņā ar KA regulas 14. panta 3. punktu

16. Tā kā filiāles nav no “mātesfirmas” atsevišķas juridiskās personas, ārpus Savienības nodibināto filiāļu izsniegtos reitingus uzskata par to ES “mātesfirmu” izsniegtiem. Tāpēc filiāļu pieļautie KA regulas

---

¹Kredītreitingu aģentūras un finanšu tirgus dalībnieki, kas sniedz privātus kredītreitingus, kuri sagatavoti saskaņā ar individuālu rīkojumu un sniegti tikai personai, kas veikusi pasūtījumu, un kuri nav paredzēti publiskošanai vai izplatīšanai pēc pasūtījuma.

noteikumu pārkāpumi ir attiecināmi uz “mātesfirmas” KA, kam tiks piemēroti EVTI uzraudzības pasākumi, uzlikti naudas sodi un/vai periodiskie soda maksājumi.

17. Ja svarīgas kredītreitingu aģentūru darbības funkcijas būtu bāzētas un galvenokārt veiktas ārpus Savienības, EVTI varētu būt grūti pildīt savus uzraudzības uzdevumus. Turklāt kredītreitingu aģentūrām jāpierāda, ka ir objektīvs iemesls, kāpēc kredītreitingi jāizsniedz ārpus Savienības nodibinātajās filiālēs – piemēram, vajadzība nodrošināt pienācīgu klātbūtni konkrētajā trešā valstī. Ja kredītreitingu aģentūras pārkāpj KA regulas III pielikuma II daļas 2., 4., 5., 6., 7. un 8. punkta prasības, EVTI rīkojas atbilstīgi 24., 36.a un 36.b pantam.
18. Svarīgas darbības funkcijas, kā noteikts KA regulas 9. pantā, nedrīkst būt bāzētas vai galvenokārt veiktas trešās valstīs atvērto birojos, ja tur nav (vai ir ļoti ierobežoti) iesaistīti ES bāzēti kredītreitingu aģentūras pārvaldnieki, sistēmas vai procedūras. Svarīgas darbības funkcijas ietver vienības vai nodaļas, kas atbild par kredītreitingu izstrādi un izsniegšanu, kredītu analīzi, reitingu metodikas attīstību un pārskatīšanu, atbilstību, iekšējo kvalitātes kontroli, datu uzglabāšanu/uzskaiti un sistēmu tehnisko uzturēšanu vai atbalstu. Tomēr svarīgas darbības funkcijas var tikt apzinātas katrā atsevišķā gadījumā. Attiecībā uz atbilstības funkciju kredītreitingu aģentūras nodrošina, lai to iekšējā kontroles sistēma pilnībā darbotos arī trešo valstu filiālēs.
19. Kredītreitingu aģentūras nedibina filiāles trešās valstīs, lai veiktu EVTI uzraugāmas darbības, ja tas traucē EVTI pildīt minēto filiāļu darbības uzraudzības uzdevumus, kā noteikts regulas 23.b–23.d pantā, tostarp spēju veikt pārbaudes uz vietas un izmeklēšanu. Šajā sakarā:
  - a) kredītreitingu aģentūras sadarbojas ar EVTI pārbaudi vai izmeklēšanu gadījumos, ieskaitot pārbaudes uz vietas, attiecībā uz kredītreitingiem vai kredītreitingu darbību, ko veic filiālēs ārpus ES;
  - b) EVTI novērtēs vajadzību sākt sadarbību ar vietējiem kompetentajiem regulatoriem, lai nodrošinātu pienācīgu ārpus Savienības esošo filiāļu uzraudzību;
  - c) pirms filiāļu nodibināšanas trešās valstīs kredītreitingu aģentūras nodrošina, lai minētās filiāles tūlīt izpildītu katru prasību, ko izvirza EVTI amatpersonas, īstenojot savas pilnvaras saskaņā ar KA regulas 23.b–23.d pantu, tostarp atļautu piekļūt telpām, sistēmām un resursiem pārbaudi uz vietas un izmeklēšanu gadījumā.

VII. Īpaši publiskošanas ieteikumi labākajai praksei saistībā ar EVTI regulas 16. panta 1. punktu

22. EVTI iesaka labākajai praksei, lai kredīspējas vērtēšanas firmas un KA, kuras izplata kredīspējas novērtējumus sabiedrībai Savienībā, skaidri un uzskatāmi publiskotu, ka minētie novērtējumi nav kredītreitingi, kas izsniegti saskaņā ar KA regulu. EVTI iesaka, ka publiskošana jānodrošina arī eksporta kredīta aģentūrām, kuras darbojas saskaņā ar regulas 2. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

23. EVTI labākajai praksei iesaka, ka tad, ja kredībspējas vērtēšanas firmas un eksporta kredīta aģentūras nolemj publicēt tādu informāciju, tās uzņemas pilnu atbildību par iepriekšējos punktos norādīto publiskošanu, kad to kredībspējas novērtējumus vai reitingus izplata sabiedrībai Savienības teritorijā pēc vienošanās ar trešām personām.
24. Kredībspējas novērtējumus vai reitingus ES izplata sabiedrībai tad, kad tos publisko – piemēram, sniedzot informāciju presei – nenoteiktam vai nenosakāmam personu kopumam, kuri pastāvīgi uzturas Savienībā. Kredībspējas novērtējumus vai reitingus izplata sabiedrībai arī tad, kad tos izsniedz ar tādā domēnā reģistrētas tīmekļa vietnes starpniecību, kurš atbilst kādas ES dalībvalsts domēnam.

VIII. Noteikumu, kuri regulē KA regulas darbības jomu, izpilde

25. EVTI periodiski nosaka naudas sodu samaksu, lai piespiestu kredītreitingu aģentūru izbeigt pārkāpt kredītreitingu izsniegšanas noteikumus, neesot reģistrētai EVTI, un uzliek naudas sodus attiecīgi saskaņā ar KA regulas 36. panta b) apakšpunktu un 36. panta a) apakšpunktu.
26. Ja VKI vai NKI saņem pieteikumu, informācijas pieprasījumu vai jebkuru citu lūgumu saistībā ar KA regulu, tostarp reģistrāciju vai sertifikāciju, Iestāde tūlīt informē EVTI un paziņo finanšu tirgu dalībnieku, kas ir iesniedzis pieprasījumu, EVTI kā vienīgajai kompetentajai uzraudzības iestādei Savienībā.